

iz komada "akako ga se osloboditi"

Učenica: Možemo, gospodine. Radite samom što vam je draga.

Profesor: Šta mi je draga?... O, gospodice, vi radite samom što vam je draga. Ja sam vati sluga.

Učenica: Ah, gospodine...

Profesor: Aso se s tim slazete... onda... bismo... onda bih... ja bih počeo s ispitivanjem vašeg proslug i sadašnjeg znanja, tako da iz toga odredim put za budućnost...

Profesor: Šta je to četiri? Veći ili manji broj nego tri?

Učenica: Manji... ne — veći.

Profesor: Izvrstan odgovor! Koliko ima jedinica od tri do četiri?... ili od četiri do tri, ako vam je mlijije?

Učenica: Nema jedinica, gospodine, između tri i četiri. Četiri dozala odmah posle tri, ničega nema između tri i četiri?

Profesor: Niste me dobro razumeli. To je svakako moja pogreška, nisam bio dovoljno jasan.

Učenica: Ne, gospodine, to je moja pogreška.

Profesor: Evo, gospodice, tu su tri slike. Evo još jedne. Sad su četiri. Dobro gledajte. Imate ih četiri, jednu oduzmete u kolike vam ostaje?

Učenica: Pet. Ako je tri i jedan četiri, četiri i jedan su pet.

Profesor: Ne radi se o tome, Uopšte se o tome ne radi. Vi ste uvek slonu tome da pribrajate. Ali treba i oduzmeti. Ne vaja samo intergrirati. Treba i desintegrirati. To je život. To je filozofija. To je naruka. To je napredak i civilizacija.

Učenica: Da, gospodine.

Profesor: Vratimo se na slike. Imam ih dake četiri. Vi vidite da ih je zaista četiri. Jednu oduzmem i ostaje ih samo... No?

Učenica: Ne znam, gospodine.

Profesor: No, ponovite. To nije lako, priznajem. Međutim, vi ste dovoljno obrazovani da biste mogli učiniti intelektualni napor koji se od vas traži i da biste me mogli razumeti. No?

Učenica: Ne mogu, gospodine.

Profesor: Ne znam, gospodine...

Profesor: Umesto da gledate kakvo muhe lice, dok se ja ovde trudim, bolje bi bilo kad biste nastojali da budete malo pažljiviji, ne nameravam se prijavljivati za deljenje.

Komad Ežena Joneska: »Čelava pevačica i Lekciju, prvi put sa svojim zemljom izvedeni na zagrebačkim scenama 1916 godine.

Neki Sud je drugi grad u Jugoslaviji koji je imao prilike da vidi neki Joneskovi komadi na sceni. U okviru Dramskog veterina na Eksperimentalnom planu Tribine mladih članovi drame Športskog narodnog pozorišta Ružica Komnenović, Vito Mir Ljubičić i Milena Štjakič izveli su 16 decembra 1957 godine u Lekciju E. Jonesku u režiji Borisa Kovača.

U ovom broju objavljujemo nekoliko fragmenata iz Lekcije

mični doktorat... ja sam ga već odavno položio... uklicujući i opštiti doktorat... i supergeneralanu diplому... Zar vi ne uvidate da je meni stalo do vašeg dobra?

Učenica: Boli me Zub...

Profesor: Loše vaspitanje... Ali to tako neće ići, neće ići, neće ići.

Učenica: Ja... vas... slušam...

Profesor: Al! Da biste naučili razlikovati sve te različite jezike rekao sam vam da je praka najbolja... Idemo redom. Pokušaću da vas način svih mogućih previduma nož.

Učenica: Kako god hoćete... svejeduo.

Profesor: Marijol! Marijol! Nema je... Marijol! Marijol! Marijol! Marijol! Marijol! Sta to znaci?

Učenica: Zato ne dolazite! Kad vas ja, zovevam tebe dođi. Ja ovde zapovedam, razume li. Ona ništa ne razume. Ne razume.

Službenika: Ne upadajte u takvo stanje, gospodine, čuvajte se svršetka. To će vas dalesko odvesti, to će vas dalesko odvesti!

Profesor: Ja ču znati da se na vreme zauzavim.

Službenika: To je lako reći. Rado bih to vidiela.

Učenica: Boli me Zub.

Službenika: Evo vidiće. Stvar počinje. To je simptom.

Profesor: Kakav simptom. Objasnite? Šta ste hteli reći?

Učenica: Da, što ste hteli reći.

Boli me Zub.

Službenika: Konacno simptom. Veliki simptom.

Profesor: Glupost! Glupost! Glupost! Ne odlažite samo tako!

Zvao sam vas da potražite španjolski, novospanjolski, portugalski, francuski, orijentalski, sardapski, latinski i španjolski nož.

Službenika: Ne računajte na mene.

Profesor: Al! Evo jednog, gospodice, evo jednog noža. Steta samo što je jedan, ali pokušćemo da se još poslužimo za sve jezike. Biće dovoljno da izgovorite reč nož na svim jezicima i da ga vidi uporna izbjegla gledate, pa da zamislite da je u jeziku kojim ga nazivate.

Učenica: Boli me Zub.

Profesor: No, recite! No, kao NO i Z... i, gledajte, gledajte, uporno, netremice...

Učenica: Koji je to jezik? francuski, talijanski, španjolski?

Profesor: To viši nije važno... To viši vas ne tiče. Recite NO.

Učenica: NO...

Profesor: ...Z... Gledajte!

Učenica: Z...

Profesor: Još jednom... Gledajte!

Učenica: Z...

Profesor: Dosta je to jezik! gledajte!

Učenica: A, nel! K vragul! Dosta mi je! I onda, boli me Zub, boli me Zub, boli me noge, boli me glava...

Profesor: — O... Gledajte... NOZ... Gledajte...

Učenica: A od vas me hole i uši. Vaš glas je takav. Vaš glas je za-glašan!

Profesor: Recite. NOZ... NOZ... Z...

Učenica: Ne! Bole me uši i boli me sve...

Profesor: Iščupaću ti uši, evo o-vako, i neće te više boleti, milje-nice moja!

Učenica: A, vi me mučite...

TRAMVAJ ZVANI ZELJA

prolazi svakog sedmog proljeća
sa bojom putra i veteri
ima crvene lampe
i sjedita za mnoga snova
Dolazi tajanstven i dalek
ognju velom tajne
i dugu
tonu u tamu

Jednom smo se dovezli odmakud
na ovaj bulevard prepun svjetla
i ostali
zatudem
(dat je zetina kila bola
na tamne krovove
iznijenog velegradu)
Svjetla su ostala ugrišma
nakon posljednjeg snoveta
na ugu
iznedu dobardan i lakunac

To smo mi imali mnogo ruku
(prsti su bili
olovne grane dobradošice
koja je tonula
u crvenozelenom
vidinoteposlednjiput)
imali mnogo dobre volje
da sbatimo
sve što nas dijeli
na ovom peronu od dlanova
(jedna slučajna srušnja
obucena u
kakojeletpaovanac
kiele prema jugu)

Jedino
(ovo nebo od kartona
donosi naušnu kili
za naše umorne tuge
i ljubav)
Nepoznatno
promišljujeti
odjeveni u barene haljine neon
(kad vrijeme izgubi
ravnotežu
ostademo na obali iza trepavica
sa prirom o proslodgičnjem snijegu
i matim princem
nase danas ni juče
nedorecene želje
da odutamo moju rub smca)
Stili smo kraj nekog groblja
i dugi gledali za kolima
toplim od sudib želja
Vjetrovi su imali
jesenje subare
prvog dana proljeća
sedma godina
bokunici na kraj svijeta
nedjeljom je u crnom

Jedan minut čitanja
za utopljene pice
do Afrike i natrag
slava im
kazemo
slava
kaze liče
(Ujutro pupolici otvaraju srca)

Krenuli smo
da se nademo
bogosigajekada
ovako bezimenu
i tudi za jedan likat dužine
od moga do tuoga bola
Ionko nema dovoljno svjetla
za zasjane kruge
kao bezljuno okreće glavu
za bilo čijim
dabrovale
Boje ito ostaje nevidljiva
pa se ze nama ne okreće
zavidnici osmijesi
slučajnih prolaznika

(Tramvaj zvani želja
prolazi
svakog sedmog proljeća
ima crvene lampe
i sjedita
za mnoga snova
Dolazi tajanstven
i dalek
ognju velom tajne
opršta se umorom
i dugu
tonu u tamu)

Na jednom sjeditu
ostalo su nam
lične karte
tramvaj je te večeri
zvonio
posljednji pu

Gojko JANJUŠEVIĆ